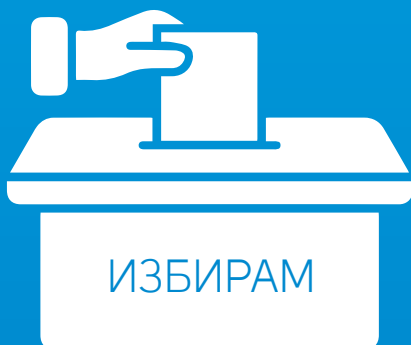

ПАРЛАМЕНТАРНИ ИЗБОРИ

АПРИЛ 2023

**Задължения на участниците в изборите
за народни представители за Народно събрание
на 2 април 2023 г.**

**за осигуряване на публичност и прозрачност
на финансирането на предизборната кампания**

**Сметната палата
подготви тази брошура, за да помогне на
политическите партии, коалициите от партии и
инициативните комитети, да спазят изискванията
на Изборния кодекс**

ЕДИНЕН РЕГИСТЪР ПО ИЗБОРНИЯ КОДЕКС

Сметната палата поддържа Единен регистър по Изборния кодекс (ЕРИК) съгласно чл. 171 от Изборния кодекс (ИК), чрез който всеки гражданин има свободен достъп до информацията за партиите, коалициите от партии и инициативните комитети, участващи в съответния вид избори. ЕРИК осигурява публичност и прозрачност на финансирането на предизборната кампания.

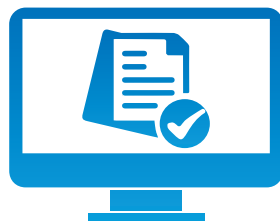

Подаването на информация за ЕРИК е задължително.

ЕРИК е достъпен на адрес <http://erik.bulnao.government.bg> и от интернет страницата на Сметната палата – www.bulnao.government.bg

ОБРАЗЦИ НА ДОКУМЕНТИ

Сметната палата публикува указания и образци на писма, заявления, декларации, отчети, които участниците в изборите трябва да подават.

Можете да ги намерите на интернет страницата на институцията на адрес:

www.bulnao.government.bg в раздел „Контрол - избори“ и в ЕРИК в раздел „Подаване на документи към Регистъра“.

БАНКОВИ СМЕТКИ

Финансирането на приходите и разходите, свързани с предизборната кампания, на стойност над 1000 лв., задължително се извършва по банков път.

Централната избирателна комисия в 5-дневен срок от регистрацията за участие в изборите предоставя на Сметната палата данните за банковата сметка на партиите и коалициите, предназначена за обслужването на предизборната им кампания, както и имената и длъжностите на лицата, които отговарят за приходите, разходите и счетоводната отчетност, свързани с нея.

Районните избирателни комисии в срок до 5 дни от регистрацията на инициативните комитети за участие в изборите за народни представители предоставят на Сметната палата данните за банковата им сметка, предназначена за обслужването на предизборната им кампания, и имената и длъжностите на лицата, които отговарят за приходите, разходите и счетоводната отчетност, свързани с нея.

При промяна на лицата, които отговарят за приходите, разходите и счетоводната отчетност, партията, коалицията или инициативният комитет представят пред Сметната палата имената и длъжностите на новите лица в тридневен срок от извършване на промяната.

ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

Партия, регистрирала кандидати, може да финансира предизборната си кампания със:

1. собствени средства на партията;
2. средства на кандидатите;
3. дарения от физически лица.

Коалиция, регистрирала кандидати, може да финансира предизборната си кампания със:

1. собствени средства на партиите, които участват в нея;
2. средства на кандидатите;
3. дарения от физически лица, направени на една от партиите в коалицията, определена по чл. 164, ал. 2 от ИК.

Инициативен комитет, регистрирал кандидат, може да финансира предизборната си кампания със:

1. средства на членовете на инициативния комитет;
2. средства на кандидатите;
3. дарения от физически лица, направени на лицето, определено по чл. 164, ал. 1 от ИК.

Общият размер на финансирането на предизборната кампания на партиите, коалициите и инициативните комитети за избори за народни представители за Народно събрание не може да надхвърля:

- 3 000 000 лв. за партия и за коалиция;
- 200 000 лв. за инициативен комитет.

ЗАБРАНИ

Партия, коалиция или инициативен комитет във връзка с предизборната кампания не може да получава:

1. анонимни дарения под каквато и да е форма;

2. средства от юридически лица и от еднолични търговци;

3. средства от чуждестранни физически лица, с изключение на лицата – граждани на друга държава – членка на Европейския съюз, които имат избирателни права по ИК;

4. средства от религиозни институции;

5. средства от чужди правителства или от чуждестранни държавни предприятия, чуждестранни търговски дружества или чуждестранни организации с идеална цел.

Субектите по т. 2 - 5 не могат да предоставят във връзка с предизборната кампания движими и недвижими вещи за безвъзмездно ползване, както и безвъзмездни услуги под каквато и да е форма.

Във връзка с предизборната кампания е забранено и безплатното използване на публичен административен ресурс.

КАКВО ТРЯБВА ДА СЕ НАПРАВИ СЛЕД РЕГИСТРАЦИЯТА ЗА ИЗБОРИТЕ

След като се регистрират, участниците в изборите трябва да изпратят в Сметната палата с писмо по образец следната информация и документи:

Партиите:

1. Удостоверения за регистрация на политическата партия за участие в изборите;
2. Документи за упълномощаване или делегиране на права и задължения на лица, различни от лицето, представляващо политическата партия;
3. Информация за телефон, мобилен телефон, адрес и e-mail на лицето/лицата за контакти със Сметната палата;
4. Информация за промяна на лицето/лицата, които отговарят за приходите, разходите и счетоводната отчетност, свързани с предизборната кампания, представена в тридневен срок от извършване на промяната.

Коалициите:

1. Удостоверения за регистрация на коалицията за участие в изборите;
2. Коалиционно споразумение за образуване на коалицията;
3. Информация (трите имена, ЕГН и адрес) за лицата, които представляват коалицията;
4. Информация за партията от състава на коалицията, която отговаря за приходите, разходите и счетоводната отчетност на коалицията във връзка с предизборната кампания;
5. Документи за упълномощаване или делегиране на права и задължения на лица, различни от лицата, представляващи коалицията и/или съставляващите я партии;
6. Информация за телефон, мобилен телефон, адрес и e-mail на лицето/лицата за контакти със Сметната палата;
7. Информация за промяна на лицето/лицата, които отговарят за приходите, разходите и счетоводната отчетност, свързани с предизборната кампания, представена в тридневен срок от извършване на промяната.

Инициативните комитети:

1. Решение за създаване на инициативния комитет и решение за определяне на лицето, което да го представлява;
2. Удостоверение за регистрация на инициативния комитет за участие в изборите;
3. Документи за упълномощаване или делегиране на права и задължения на лица, различни от лицето, представляващо инициативния комитет;
4. Информация за телефон, мобилен телефон, адрес и e-mail на лицето/лицата за контакти със Сметната палата;
5. Информация за промяна на лицето/лицата, които отговарят за приходите, разходите и счетоводната отчетност, свързани с предизборната кампания, представена в тридневен срок от извършване на промяната.

ЗАДЪЛЖЕНИЯ В НАЧАЛОТО НА ПРЕДИЗБОРНАТА КАМПАНИЯ

До 8 март 2023 г. (до 5 дни след откриване на кампанията на 3 март 2023 г.) партияите, коалициите и инициативните комитети трябва да изпратят на Сметната палата информацията по чл. 171, ал. 2 от ИК на хартиен и електронен носител за включване в ЕРИК. Информацията е както следва:

1. Трите имена, ЕГН и адрес на дарителите, видът, целта, размерът или стойността на направените дарения;

2. Трите имена и ЕГН на кандидатите и на членовете на инициативните комитети, които са предоставили средства, и размерът на средствата;

3. Декларациите за произхода на дарените средства, когато общият размер на дарението от едно физическо лице надхвърли една минимална работна заплата

(съгласно чл. 169, ал. 1 от ИК);

4. Декларациите за произхода на средствата, предоставени от кандидат или член на инициативен комитет, когато общият размер на средствата надхвърли една минимална работна заплата (съгласно чл. 169, ал. 2 от ИК);

5. Наименованията на социологическите и рекламните агенции, както и на агенциите за осъществяване на връзки с обществеността, с които участникът работи.

АКТУАЛНИТЕ ОБРАЗЦИ НА ДЕКЛАРАЦИИ ЗА ПРОИЗХОД НА ДАРЕНИ/ПРЕДОСТАВЕНИ СРЕДСТВА СА ПУБЛИКУВАНИ НА ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦАТА НА СМЕТНАТА ПАЛАТА.

В декларациите се съдържат подробни указания и изисквания за попълването на произхода на средствата, като:

- При посочване на договори (включително договори за дарение), фактури или други документи се посочват техният вид, номер (ако е приложимо), дата на сключване или подписване, както и данни за лицата, с които е сключен договорът или които са подписали или издали документите.

- При посочване на наследство се посочват година на придобиване и данни за наследодателя или наследодателите, при посочване на спестявания – периодът, в който са натрупани спестяванията, както и данни за източника, а при посочване на доходи от търговска или трудова дейност, както и друг общофор-

мулиран източник – периодът, в който са генерирани доходите, както и данни за работодателя или контрагентите.

- При посочване на дивидент се посочват данни за юридическо лице или друго правно образувание - неговото наименование, ЕИК/БУЛСТАТ, а ако същото е регистрирано в друга държава – наименованието, регистрационният номер или друг идентификационен номер, под който същото е вписано в съответния регистър на другата държава и решение и неговата дата на компетентния орган за разпределяне на дивидента, дата на вписване на решението в Търговския регистър.

ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ВРЕМЕ НА ПРЕДИЗБОРНАТА КАМПАНИЯ

По време на предизборната кампания партиите, коалициите и инициативните комитети трябва да изпращат в 7-дневен срок новопостъпилата информация по чл. 171, ал. 2 от ИК за включване в ЕРИК.

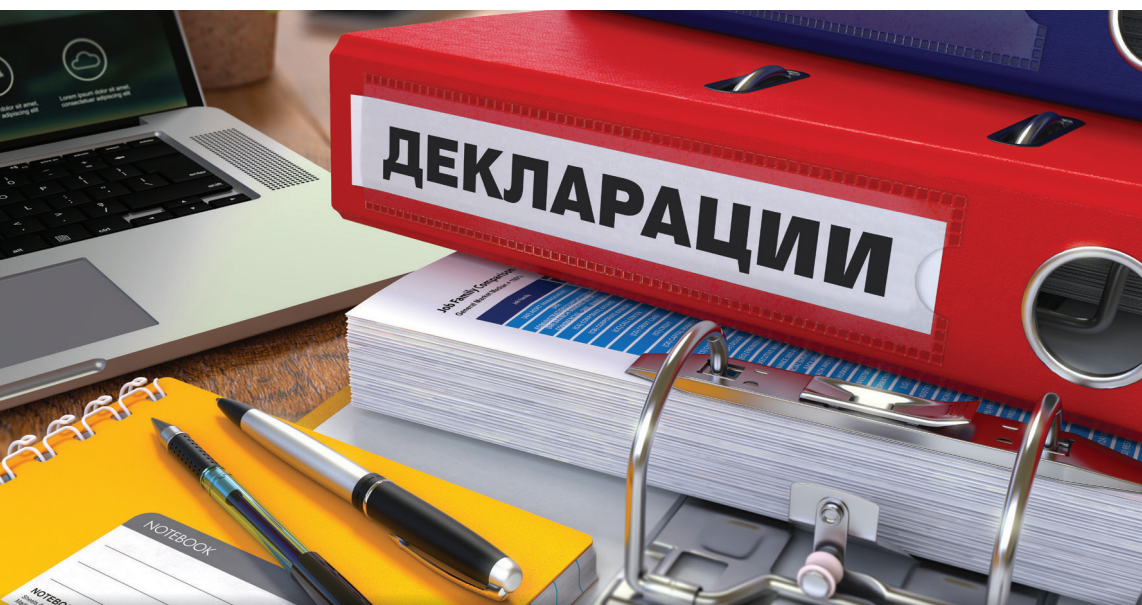
Информацията следва да се предоставя на хартиен и електронен носител в Сметната палата.

ПОДАВАНЕ НА ДЕКЛАРАЦИИ

Когато общият размер на дарението от едно физическо лице или на средствата, предоставени от кандидата или член на инициативен комитет, надхвърли една минимална работна заплата (780 лв.), дарителят или предоставителят средствата, представя декларация по образец за произхода на даренията/предоставените средства. Декларациите се публикуват в ЕРИК при спазване на изискванията на Закона за защита на личните данни и са публично достъпни.

Декларация за произход на средствата се подава:

- пред политическата партия;
- за коалиция – пред партията, определена да отговаря за приходите, разходите и счетоводната отчетност на коалицията, свързани с предизборната ѝ кампания;
- за инициативен комитет – пред лицето, определено да отговаря за приходите, разходите и счетоводната отчетност, свързани с предизборната кампания.

КАК СЕ ПОДАВАТ ДАННИТЕ ЗА ЕРИК

С цел своевременно и надеждно изпращане на информацията за ЕРИК, Сметната палата осигурява възможност участниците в изборите да я подават по един от следните три начина:

1. Чрез попълване на данните директно в ЕРИК и подписване с електронен подпис;

2. Чрез попълване на данните директно в ЕРИК, като регистрацията е с използване на потребителско име и парола. При този вариант трябва да се отпечата на хартиен носител генерираните от електронната система данни и уникален код („разписка“), след което информацията се подписва от представляващия съответния участник в изборите и се изпраща на Сметната палата (по пощата/по куриер);

3. Чрез изпращане на хартиен и електронен носител по пощата или с куриерска служба.

За представяне на информацията на Сметната палата участниците попълват PDF формуляри за съответния вид избори, които не се сканират, а се изпращат във вида, в който са попълнени. Файловете с формулярите и указанията за тяхното попълване са публикувани в ЕРИК.

Сканирани допълнителни документи, различни от утвърдените формуляри, се представят във файлове в някой от изброените формати: **JPG, JPEG, PNG, TIF, TIFF, GIF, PDF** и с големина до 6MB (шест мегабайта)!

Данните се подават в Сметната палата с придружително писмо (по образец) с приложени: информацията на хартиен и на електронен носител, както и заверени копия „Вярно с оригинала“ на декларациите по чл. 169 от ИК – също на хартиен и електронен носител на адрес: гр. София 1000, ул. „Екзарх Йосиф“ 37 - „Информация за ЕРИК“.

Подробни указания за начините за подаване на данните може да намерите в ЕРИК или в интернет страницата на Сметната палата на адрес: www.bulnao.government.bg, раздел „Контрол - избори“.

До датата на изборите Сметната палата може да изиска от участниците да отстранят установени неточности и непълноти в подадената информация за въвеждане в ЕРИК.

ЗАДЪЛЖЕНИЯ СЛЕД ПРИКЛЮЧВАНЕТО НА КАМПАНИЯТА

Срокът за представянето пред Сметната палата на отчетите за приходите, разходите и поетите задължения за плащане във връзка с предизборната кампания, е 18 май 2023 г. (30 работни дни след изборния ден).

Отчетът трябва да се изпрати от представляващия партията, коалицията или инициативния комитет на хартиен и електронен носител, придружен с извлечение от банковата сметка.

Към отчета се прилагат декларациите за произход на дарените средства, когато са в размер над една минимална работна заплата, както и декларациите за произход на средствата, предоставени от кандидат или член на инициативен комитет, когато средствата надхвърлят една минимална работна заплата.

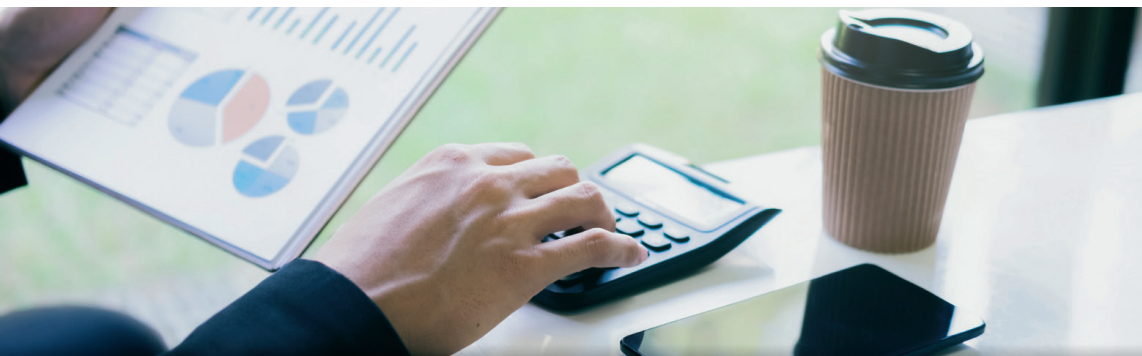
Отчетът се изготвя и представя по образец, утвърден от Сметната палата. Утвърдените образци на отчети също са публикувани в ЕРИК в раздел „Подаване на документи към Регистъра“. Указания за съдържанието на отчетите можете да видите на интернет страницата на Сметната палата в раздел „Контрол - избори“.

Утвърдените образци на отчети за видовете регистрирани участници се състоят от четири раздела:

- I Набрани средства за финансиране на предизборната кампания
- II Извършени разходи за предизборната кампания
- III Обща стойност на получените непарични средства/дарения
- IV Общ размер на финансирането на предизборната кампания

Отчет, който не отговаря на изискванията относно формата, съдържанието и начина на представяне, се смята за неподаден.

Отчетните форми се публикуват в ЕРИК при спазване изискванията на Закона за защита на личните данни и са публично достъпни.

ЗА ДА СЕ ИЗБЕГНАТ НЕТОЧНОСТИ И НЕПЪЛНОТИ:

- от коалиция от партии се изготвя един отчет, който обобщава информацията за проведената предизборна кампания на коалицията. Не се съставят и не се представят в Сметната палата отчети от отделните политически партии, които съставляват коалиция от партии;

- първичните счетоводни документи за набраните приходи и извършени разходи за предизборната кампания на коалиция се издават на името на партията, определена да отговаря за приходите, разходите и счетоводната отчетност на коалицията съгласно чл. 164, ал. 2 от ИК;

- когато предизборната кампания на регистриран участник се финансира с непарични средства от кандидат/член на инициативен комитет или на участника са дарени непарични средства, тези средства се представят като непарични в Раздели I и III на отчета. Правилото се прилага и когато се предоставят непарични средства от политическа партия от състава на коалиция за финансиране на кампанията на коалицията. Негопустимо е непаричните средства да се отчитат на един ред с паричните средства/дарения, както и да не се отчитат по Раздел III на отчета;

- остойностяването на получени непарични дарения и/или непарични средства от кандидатите и членовете на инициативни коми-

тети, както и предоставени от партии непарични средства на коалиция от партии, се извършва по реда на чл. 23, ал. 5 от Закона за политическите партии;

- разходи, които са останали неразплатени към датата на съставяне на отчета, се включват в размера на извършените разходи по съответната точка и пункт, след което сумата на неразплатените разходи се представя отделно на реда „в т.ч. поети задължения за получени стоки и/или услуги за предизборната кампания, неразплатени към датата на съставяне на отчета“;

- извършените разходи трябва правилно да се класифицират по икономически елементи с оглед точното им представяне в съответния пункт и точка от раздела;

- за осигуряване на достоверно и точно представяне на информацията в отчета е необходимо отчетените декларирані приходи и извършени разходи да бъдат документално обосновани с първични счетоводни документи.

Сметната палата ще публикува на интернет страницата си отчетите на партиите, коалициите и инициативните комитети в 15-дневен срок от изтичането на срока за представянето им. Допомага институцията може да изиска от участниците да отстранят установени пропуски.

Още информация за подготвянето на отчетите за предизборната кампания – на интернет страницата на Сметната палата в раздел „Контрол – избори“, „Въпроси и отговори“.

ОДИТ

Сметната палата ще извърши одит за съответствие на декларираните приходи и извършените разходи във връзка с предизборната кампания, когато са над 1000 лв. (чл. 172, ал. 6 от ИК)

Когато размерът на дарените или предоставени средства от едно лице е над 1000 лв., Сметната палата ще провери съответствието между размера на дарените или предоставени за съответната предизборна кампания средства и размера на доходите на лицето. За проверката председателят на Сметната палата изисква информация от Националната агенция за приходите и други компетентни органи и институции. (чл. 170, ал. 2 и ал. 3 от ИК).

ГЛОБИ

При нарушение на общия размер на финансирането, на забраните, свързани с финансирането, и на изискването финансирането на приходите и разходите над 1000 лв. да се извършва по банков път, на лицето или лицата по чл. 164 от ИК се налага глоба от 3000 до 15 000 лв.

При нарушение на задължение за деклариране на произхода на дарените/предоставени средства, когато техният размер надхвърли една минимална работна заплата, глобата е от 1000 до 3000 лв., а за повторно нарушение - от 3000 до 10 000 лв.

При нарушение на изискванията за подаване на информация в ЕРИК, на лицето, което представлява партията или инициативния комитет, или на лицата, които представляват коалицията, се налага глоба от 3000 до 10 000 лв.

При нарушение на изискването за представяне на отчет за приходите, разходите и поетите задължения за плащане във връзка с предизборната кампания, на лицата, представляващи партията, коалицията или инициативния комитет, се налага глоба от 2000 до 10 000 лв.

За въпроси за подаване на документи по ИК:

02 8116 836

02 8116 871

02 8116 866

delovodstvo@bulnao.government.bg

www.bulnao.government.bg
<http://erik.bulnao.government.bg>